Eenentwintigste rapportage over de periode 1 juli 2016 tot 1 januari 2017

tevens slotrapportage

van de voortgangscommissie Curaçao aan het ministerieel overleg

De commissie:
Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)
Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)
Mr. C.A. Peterson (lid)

februari 2017

1. De laatste rapportage

De commissie heeft de eer het ministerieel overleg de eenentwintigste en laatste rapportage aan te bieden. Aan het eind van deze rapportage wordt het ministerieel overleg geadviseerd in te stemmen met de afsluiting van de plannen van aanpak van het KPC en de SDKK.
In deze rapportage zal dan ook vooral worden teruggekeken op het verloop van de uitvoering van de plannen van aanpak in de afgelopen 6 jaren.
Tijdens een werkbezoek van de commissie is samen met de leiding van de diensten teruggekeken naar het verloop van het proces, de belangrijkste voorwaarden en actoren, de resultaten en de rol van de voortgangscommissie bij deze processen.

Werkbezoek
Het werkbezoek van de, niet voltallige, commissie vond plaats op donderdag 2 en vrijdag 3 februari 2017. Gesproken werd met de korpsleiding KPC en de directie en leden van het managementteam van de gevangenis SDKK. Op het ministerie van justitie werd gesproken met de sectordirecteur en haar medewerkers over de jeugdinrichting en vervolgens met de minister over de ervaringen tijdens dit werkbezoek. Met de vertegenwoordiger van Nederland werd zoals gebruikelijk aan het eind van het bezoek gesproken.

Het algemene beeld
Zowel bij het KPC als de SDKK ziet de commissie wederom een voortzetting van de ingezette veranderingen, waarbij er sprake is van een leiding die een duidelijke koers heeft uitgezet: een leiding die verantwoordelijkheid neemt, deze ook aan kan en overtuigd is van de noodzaak van verdere kwaliteitsverbetering. Daar waar op onderdelen de plannen van aanpak nog niet volledig zijn gerealiseerd, heeft de commissie er het volste vertrouwen in dat die zaken ook daadwerkelijk gerealiseerd zullen gaan worden, mits het management daar ook door de regering toe in staat wordt gesteld en gestimuleerd zal blijven worden. De commissie onderkent daarbij voor beide diensten vier essentiële elementen: beschikbaarheid van financiën, een adequaat sturingsmodel, samenwerking en kwaliteitsbeleid.

Financiën
Veiligheid is voor een overheid een van de meest essentiële taken. Daarom moeten KPC en SDKK steeds financieel in staat gesteld worden om voldoende menskracht, geoefendheid en materieel op orde te

houden; In tijden van financiële krapte moeten in ieder geval de kritische functies benoemd worden en zeker gesteld.
.

Sturing en mandaat
Nu het KPC en de SDKK hun organisaties op orde hebben, is het van belang de sturing van deze organisaties opnieuw te bezien. Het doel moet zijn een efficiënte en effectieve uitvoering met een grotere verantwoordelijkheid van het management en een scheiding tussen beleid(politiek) en uitvoering. Daartoe is een duidelijke kaderstelling nodig vanuit de betrokken ministeries (Justitie, Financiën en BPD). Een goed format voor de verantwoordingsrapportages hoort daarbij. De grotere verantwoordelijkheid van het management betreft, naast de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de opgedragen doelstellingen, met name de budgetverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor personele aangelegenheden als aanstelling, correctie, schorsing, etc., zodat de verantwoordelijkheid en het gezag van het management maximaal tot hun recht kunnen komen. Afspraken hierover kunnen worden neergelegd in een managementcontract met de korpschef en de directeur van de SDKK.
Daarom adviseert de commissie nogmaals om voor de leiding van het KPC en de SDKK binnen een vastgestelde meerjarenbegroting een mandaat vast te stellen, in elk geval voor die uitgaven die de directe taakuitvoering van de dienst betreffen.

Samenwerking

Nu de organisaties zelf in de leiding voldoende op orde zijn, is het van belang de basis en de ketensamenwerking te versterken, mede door samenwerking met de andere diensten in het land, maar ook tussen de landen onderling. Immers, voor een werkelijk effectieve criminaliteitsbestrijding, - voorkoming en bevordering van veiligheid zijn een sterke organisatie en rechtshandhavingsketen en een sterke samenwerking essentieel.

In dat verband is de toenemende samenwerking in het kader van het college van korpschefs, neergelegd in een gezamenlijke verklaring van de korpschefs en de Nederlandse portefeuillehouder, een belangrijke stap .
De commissie heeft met genoegen geconstateerd dat de afgelopen twee jaren de samenwerking op Curaçao tussen politie, gevangenis, OM en het ministerie van Justitie sterk is toegenomen en een structureel karakter krijgt.

Kwaliteitsbeleid

De commissie hecht sterk aan het behouden wat is bereikt. Borging van kwaliteit is dan ook in alle gesprekken prominent besproken. Ook hier is veel bereikt. Binnen zowel het KPC als de SDKK is voor kwaliteitsbewaking en -verbetering structurele capaciteit aanwezig en is de borging in de beleidsdocumenten opgenomen.
In het college van korpschefs is kwaliteit een vast onderwerp van samenwerking geworden.
Bij de SDKK maakt kwaliteit een onderdeel uit van het visiedocument van de inrichting. Wat de commissie zeer aanspreekt in dit verband is de maatschappelijke betrokkenheid van het gevangenispersoneel, zowel in het vrijwilligerswerk, als de belangstelling om buiten de grenzen van het eigen bedrijf te kijken hoe andere instellingen werken.

Een terugblik

Uitgangspunt van de commissie

De voortgangscommissie maar ook de betrokken ministers van Justitie hebben vanaf het begin op het standpunt gestaan dat er een noodzaak is voor de plannen van aanpak, zoals die tijdens de transitie in 2010 zijn vastgesteld, en dat deze dienen te worden uitgevoerd. De rol van de commissie was niet alleen die van controleur of bewaker van de uitvoering van die taken, maar zeker zo belangrijk was het, waar nodig en mogelijk, lostrekken van onderwerpen die geen voortgang boekten. Daarbij heeft de commissie de volgende overwegingen voorop gesteld. Een goede uitvoering van die plannen is naast beschikbaarheid van financiële middelen, sterk afhankelijk van de capaciteit en kwaliteit van de organisatie. Anders gezegd: een bekwame leiding en gekwalificeerde medewerkers in een constructieve op samenwerking en resultaat gerichte cultuur zullen de goede dingen uitvoeren; cruciaal daarbij is goed management en goed leiderschap.
Dat is de reden geweest dat de commissie vooral aandacht heeft gehad voor de kwaliteit van de dienstleiding, de werving en opleiding van personeel, vooral in het middenmanagement en een cultuurveranderingsproces waarbij waarden als integriteit, samenwerking en kwaliteit centraal staan. In de volgende hoofdstukken zal per dienstonderdeel worden teruggekeken naar het verloop van de uitvoering van de plannen van aanpak en worden aangegeven waar de diensten nu staan.

KPC

Het plan van aanpak van het KPC bestond voornamelijk uit het inrichtingsplan en een verbetertraject. Beide werden vertaald in een uitvoerige projectenlijst met een aanzienlijk deel van nieuw – en verbouw van politiebureaus en veel projecten die te maken hebben met het opstarten van de nieuwe politieorganisatie en een andere manier van werken in die organisatie, zoals werken met buurtregisseurs en informatiegericht rechercheren.

Twee factoren hebben vrijwel continue een bepalende rol gespeeld bij de voortgang of vertraging in de uitvoering van het plan van aanpak.
De positie van vakbonden en de beschikbaarheid van financiën.

De vakbonden

Voor de uitvoering van bijna alle projecten, anders dan bouwprojecten, was het noodzakelijk dat met de vakbonden overeenstemming werd bereikt over de invoering van de nieuwe organisatie, de functies en het plaatsen van personeel daarin.
Die overeenstemming bleef jarenlang uit door onenigheid tussen de korpsleiding en de bonden. De uitvoering van het plan van aanpak kwam daardoor vrijwel stil te liggen.
De minister van Justitie volgde het advies van de voortgangscommissie en stelde een externe deskundige aan met vergaande bevoegdheden. Deze heeft een proces in gang gezet en de overeenstemming met de vakbonden voorbereid in de vorm van een convenant . Dit betekende een belangrijke doorbraak in de impasse. Zo kon in november 2014 in het centraal georganiseerd overleg de noodzakelijke overeenstemming met de vakbonden worden bereikt en kwam de weg vrij om het plan van aanpak van politie, ingebed in een groot organisatieveranderingsproces volledig uit te gaan voeren.
Voor die tijd had de korpsleiding al vele voorbereidingen getroffen zodat bij groen licht met zoveel mogelijk projecten van start kon worden gegaan.
Van groot belang voor het verloop van het proces was vervolgens dat de minister in diezelfde tijd een nieuwe korpsleiding heeft aangesteld, die met de uitvoering van de projecten vol aan de slag ging. Daarbij zette de nieuwe korpschef in op het investeren in goed leiderschap om de sturing van de organisatie te verbeteren en op een cultuurverandering. De plaatsing van personeel in de nieuwe organisatie werd voortvarend uitgevoerd en de bezwaren tegen de plaatsing werden snel behandeld.

De invoering van de nieuwe werkwijze, tot eind 2014 voor zo ver mogelijk reeds begonnen, werd voortgezet.
De commissie heeft nog niet vernomen dat de rechtspositieregeling voor de politie is vastgesteld en bepleit daarom dit zo spoedig mogelijk te doen.
In eerdere rapportages heeft de Commissie al aandacht gevraagd voor het feit dat de vakbonden in de wetgeving van Curaçao een bepalend vetorecht kennen. Om onwenselijke stagnatie in de toekomst te vermijden adviseert de commissie ook nu weer om de positie van de vakbonden op dit punt te herzien.

Financiën

Ondanks het feit dat het land Curaçao vanaf de start de financiële middelen voor uitvoering van het plan van aanpak had gereserveerd, bleef de beschikbaarheid van financiën in vrijwel het gehele traject een probleem. Dat had deels te maken met noodzakelijke bezuinigingen op de landsbegroting, maar ook met de vaak ondoorzichtige procedures om begroot geld ook daadwerkelijk beschikbaar te krijgen.
De overheveling van middelen van de landsbegroting naar Usona bracht daarin verbetering.

Samenwerking: College van Korpschefs

Van het begin af aan is onderkend dat de samenwerking in de strafrechtketen een voorwaarde is voor effectief opereren van het KPC. Pas nadat de interne veranderingsprocessen op de rails stonden en een nieuw korpschef was aangetreden kon daarin geïnvesteerd worden.
De commissie is zeer ingenomen met de ontwikkelingen rond het college van korpschefs. Het college, dat wordt voorgezeten door de korpschef van Curaçao, heeft een structureel karakter en is een platform voor samenwerking tussen de landen. Ondersteuning van het college door een ervaren beleidsmedewerkster van het ministerie van Veiligheid en Justitie laat zien dat samenwerking in het college steeds meer structuur krijgt. De korpschef overhandigde de commissie een verklaring van de korpschefs van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland en de portefeuillehouder Caribisch gebied van de Nederlandse nationale politie, waarin verdere samenwerking wordt vormgegeven op het gebied van criminaliteitsbestrijding, onderlinge bijstand en kwaliteitsborging.

Plan van aanpak afgerond

Zo is het dat naar de stand van eind 2016 gezegd kan worden dat aan nagenoeg alle aspecten van het plan van aanpak van de politie uitvoering is gegeven. Niet alle onderdelen konden worden volledig worden afgerond. Enkele projecten lopen nog, De belangrijkste daarvan is de interne vervulling van vele (nieuwe) functies in de nieuwe organisatie, waaraan een selectiecommissie werkt. Deze selectiecommissie is pas medio 2016 gestart, waardoor ernstige vertraging is ontstaan bij het vervullen van nieuwe vacatures waarop intern personeel heeft gesolliciteerd. Na deze ronde zullen de overgebleven vacatures extern opengesteld kunnen worden. Daarbij moet ook aandacht worden gegeven aan de vacatures op leidinggevend niveau en die door natuurlijk verloop in het personeelsbestand zijn ontstaan door de vergrijzing. Door de vacaturestop zal het personeelsbestand van het korps snel teruglopen.
De commissie heeft er alle vertrouwen in dat ook de overige projecten zullen worden afgerond.

Het vormen en behouden van een sterk en modern politiekorps is doorlopend in ontwikkeling. Er moet voortdurend aan kwaliteit worden gewerkt en nieuwe taken en veranderde inzichten vereisen telkens weer aanpassingen in organisatie en werkwijze. Om dit goed te managen is de aanwezigheid van goed leiderschap van cruciaal belang. Het KPC heeft een korpschef en management die hebben getoond slagvaardig te zijn en opkomende problemen en uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.
Het is daarom dat de commissie met een goed gemoed kan stellen dat de belangrijke opdracht , de missie en de taken van het korps bij deze leiding in goede handen zijn. Het KPC heeft zich mede door de uitvoering van het plan van aanpak ontwikkeld tot een organisatie zoals dat ten tijde van de Ronde Tafel Conferentie van september 2010 werd beoogd. De commissie adviseert het ministerieel overleg het plan van aanpak van het KPC als afgerond te verklaren.

3. SDKK

Uitgangspunt SDKK

Het uitgangspunt voor de SDKK was het geïntensiveerde plan van aanpak zoals dat in de RTC van september 2010 is bekrachtigd.
Het plan bestond voornamelijk uit een scala van grote en kleine projecten zowel m.b.t. de fysieke en materiële omgeving als m.b.t. de kwaliteit van personeel en organisatie.
Voor de uitvoering daarvan waren 9 DJI medewerkers werkzaam in de inrichting, die ook werden ingezet op andere functies. Deze ondersteuning werd geleidelijk afgebouwd tot eind 2014, toen de laatste twee medewerkers naar Nederland terugkeerden.

De problemen waarmee de gevangenis vanaf het begin kampte waren complex:
- de leiding van de gevangenis was kwalitatief en kwantitatief sterk onderbezet; er was geen enkele sturing of visie op de toekomst van de organisatie;
- twee functieboeken, die van 2007 en 2009, die ingevoerd dienden te worden zodra daarover overeenstemming met de vakbonden zou zijn bereikt. Een grote groep beveiligingspersoneel was ondergebracht in een stichting en diende weer in te stromen in de reguliere organisatie. Een aanzienlijk deel van medewerkers werkte niet op hun eigen functies en moesten opnieuw geplaatst worden en er moest in her- en bijscholing worden voorzien.

Onder deze omstandigheden diende het plan van aanpak te worden uitgevoerd door de tijdelijke DJI ondersteuning, die ook op reguliere vacante posities werden ingezet.

Twee factoren droegen sterk bij aan een aanzienlijke verbetering van de situatie in de SDKK. Deze factoren waren het versterken van het management en een wijziging in de inzet van de DJI medewerkers.

Versterking management

De commissie was in de eerste 1.5 jaar zeer bezorgd over de situatie in de SDKK en had ernstige twijfels over het uitvoeren van het Plan van Aanpak. In 2012 heeft de commissie een alarmboodschap afgegeven aan de Minister van Justitie (en de Ministerraad) over de onhoudbare situatie in de gevangenis en over het tekort aan management. Daarna

heeft de minister van Justitie maatregelen genomen. In 2013 heeft hij een nieuw management, directeur en MT leden, benoemd. Verderop komt dat bij de evaluatie nog aan de orde.
Het nieuwe management formuleerde een vijf jaren toekomstvisie, betrok het personeel bij activiteiten en investeerde in personeel. Het werk werd meer en meer planmatig uitgevoerd en in samenwerking met het ministerie werd het overleg met de vakbonden zover gebracht dat een akkoord met de bonden in een convenant kon worden gesloten, waardoor de functieboeken konden worden ingevoerd.
Directie en managementteam sturen op de organisatie door alle onderwerpen, zoals ziekteverzuim en de verbetering van de interne communicatie.. Ook externe samenwerking is een onderdeel van de werkwijze geworden en blijkt succesvol te zijn.
Krachtig moet nu worden ingezet op de resocialisatie en verbetering van de bejegening van gedetineerden.

Ondersteuning door DJI personeel
Het ervaren DJI personeel heeft goed werk verricht bij de uitvoering van het plan van aanpak, maar ook bij het vervullen van reguliere managementfuncties. Omdat de posities van het tijdelijk personeel verschillen van die van het vaste personeel van de SDKK leidde dat vaak tot onheldere situaties, die voor het zittend leidinggevend personeel als negatief en vooral niet stimulerend werd ervaren. De commissie constateerde na het vertrek van de laatste tijdelijke ondersteuner eind 2014 een duidelijke opleving van bewustzijn en positie bij de leiding van de inrichting. De leiding pakte haar verantwoordelijkheid en dat leidde later tot de toekomstvisie die reikt tot 2020. De visie gaat uit van de ambitie om in 2020 een staat bereikt te hebben, waarbij wordt voldaan aan de criteria van het CPT (Committee for the Prevention of Torture and inhuman treatment of persons, Raad van Europa). Voor de commissie is dit aanleiding geweest in de rapportages te attenderen op de risico’s van langdurige inzet van veel personeel uit Nederland.

Tijdens de uitvoering van de plannen van aanpak werd meerdere malen en uit diverse hoeken, de wenselijkheid of de noodzaak genoemd van het realiseren van een nieuw gevangeniscomplex. De commissie heeft zich daarbij steeds op het standpunt gesteld dat daarvan pas sprake zou kunnen zijn als de organisatie en werkwijze in de huidige gevangenis op orde zouden zijn.
Nu dat het geval is, onderschrijft de commissie de wenselijkheid van een onderzoek naar de mate waarin een nieuwe gevangenis efficiënter en effectiever zou kunnen functioneren in een nieuw gebouw. Het huidige gebouw, zeker voor wat betreft de behuizing van de gedetineerden is ver

beneden de maat. Het moet zeker niet uitgesloten worden geacht dat met een nieuw gebouw aanzienlijk op de verheffing van de detentieomstandigheden en het beheer gewonnen kan worden. Ook op de exploitatie- en onderhoudskosten zal aanzienlijk bespaard kunnen worden.

De commissie heeft kunnen constateren dat de huidige directie en het management zodanig functioneren dat gezegd kan worden dat de doelen die dienaangaande gesteld waren tijdens de RTC zijn gehaald. De commissie adviseert daarom het ministerieel overleg het plan van aanpak voor wat betreft de organisatie van het management van het SDKK als afgerond te verklaren.

JJIC

De minister van justitie heeft in 2013 de voortgangscommissie gevraagd ook in de rapportages aandacht te besteden aan het voornemen een grootschaliger jeugd detentie inrichting te bouwen. De commissie heeft aan dat verzoek gehoor gegeven door in de rapportage een apart hoofdstuk te wijden aan de bouw van de jeugdinrichting.
Het traject naar de nieuwbouw van een jeugdinrichting is zeer moeilijk gebleken. Hoewel door de gevangenis al enigszins wordt tegemoet gekomen aan het afscheiden van jeugd van volwassen gedetineerden, wordt met de nieuwbouw beoogd de behandeling en detentie van strafrechtelijk gestrafte jeugd te combineren met de behandeling van civiel onder toezicht gestelde jeugd. Bovendien wordt daarmee de capaciteit uitgebreid van 8 naar 24 plaatsen.
Door de verantwoordelijke directeur op het ministerie van justitie is een projectorganisatie opgezet waarin alle betrokken partijen zijn vertegenwoordigd. Het gaat dan niet alleen om de nieuwbouw, maar ook om de bejegening en behandeling van jeugdigen in de inrichting.
De bouw was gestart en kende als snel financieringsproblemen, door het wegvallen van Nederlandse samenwerkingsmiddelen, problemen met de bouwer over kwaliteit en wijzigingen in het ontwerp, door voortschrijdend inzicht.
Inmiddels is een nieuwe bouwer geselecteerd en dient de bouw op basis van een aangepast ontwerp weer te worden gestart. De financiering voor de inrichting van het gebouw en het personeel moet nog worden opgenomen in de komende begrotingen van het land in de komende jaren.

Met het beëindigen van de rapportage door de voortgangscommissie over de plannen van aanpak eindigt ook de rapportage over het JJIC aan de minister van justitie. De commissie heeft herhaaldelijk benadrukt hoe belangrijk het is in het kader van preventie dat de voorgenomen jeugdinrichting er komt. Tot haar genoegen heeft ze bij de minister en de ambtenaren die hieraan werken zoveel enthousiasme, overtuiging en vastberadenheid geconstateerd, dat ze erop vertrouwt dat het plan met voortvarendheid gerealiseerd wordt. Door het realiseren van een gespecialiseerde jeugdinrichting op Curaçao, die werkt volgens de laatste inzichten op het terrein van jeugddetentie, –behandeling en -preventie zal een belangrijke ontbrekende schakel in de keten operationeel en effectief kunnen zijn.

4. Evaluatie en eindbeschouwingen

De commissie heeft veel waardering voor het KPC en de SDKK voor de uitvoering van hun plannen van aanpak. Daarover mag niet licht worden gedacht. De uitvoering van een veelheid van projecten en het werken aan het veranderen van de bedrijfscultuur terwijl “de winkel openblijft” vergt veel van dienstleiding en medewerkers. Vaak is men van de medewerking van derden afhankelijk om voortgang te boeken en vertragen bureaucratische processen de betaling van projectleveranciers, die na de betaling pas weer aan het werk willen gaan.
Waardering is er ook voor het ministerie van justitie. In de jaren 2013 tot en met 2016 zijn er door de minister adequate maatregelen genomen die tot oplossing van problemen hebben geleid. De commissie heeft de gesprekken met hem altijd bijzonder nuttig en prettig ervaren, vooral door zijn open en doelgerichte opstelling. De leidinggevenden en medewerkers van justitie hebben zich in toenemende mate communicatief en constructief in de richting van de diensten ontwikkeld. Dat was voor de diensten zeer nuttig omdat zaken bespoedigd werden en het gevoel ging ontstaan niet meer alleen te staan bij de uitvoering van een moeilijke taak.

Het voorstel tot afsluiting van de plannen van aanpak is - terugkijkend - de vrucht van een minister die de intentie had om uitvoering te geven aan wat was afgesproken in 2010. Door goede benoemingen van leidinggevenden bij het KPC en de SDKK kwamen er toekomstvisies en werd daaraan planmatig gewerkt. Er wordt geïnvesteerd in personeel en over de grenzen van de eigen dienst gekeken. De samenwerking in en buiten het land wordt gezocht. Uiteindelijk leidt dat tot een cultuuromslag binnen het bedrijf. Dat is het proces dat gaande is bij politie en gevangenis. Het is een langjarig proces, maar de lijnen zijn uitgezet en het proces loopt.

Rol voortgangscommissie

Naar beste weten van de commissie is nog niet eerder gewerkt met een commissie, die rapporteert aan de verantwoordelijke minister van de betrokken landen, over de voortgang van de uitvoering van een tussen de landen overeengekomen plan. De verantwoordelijke ministers vormen het ministerieel overleg, dat geacht wordt bij te sturen in het opbouwproces van de diensten op basis van de rapportages van de commissie.

Daarom is het jammer dat in de Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak landstaken Curaçao en Sint Maarten niet is voorzien in een evaluatie van het proces om te komen tot het op landsniveau brengen van overheidsorganisaties.
De waarde van een voortgangscommissie en het ministerieel overleg in dat proces kan daarom niet objectief worden getoetst.

Dat neemt niet weg dat de commissie hierover ook met de diensten heeft gesproken. In hun laatste uitvoeringsrapportage aan de commissie zijn zij ingegaan op de vraag welke rol de voortgangscommissie in hun beleving heeft gespeeld in het proces vanaf 2010. De SDKK gaat daar uitgebreid schriftelijke op in en het KPC wijdt daar in zijn uitvoeringsrapportage weinig woorden aan. De korpschef, die het proces de laatste twee jaar heeft meegemaakt, deed dat wel in een mondelinge toelichting.

De commissie leest daaruit dat de diensten de bemoeienis van de commissie overwegend als positief hebben ervaren.
Niet moet worden onderschat dat vreemde ogen dwingen. Soms werden zaken nog snel afgerond, omdat de commissie weer langs zou komen en andere keren werd van de commissie gebruik gemaakt om ergens deuren te openen of zaken vlot te trekken. De commissie heeft dat ook altijd gestimuleerd. Consequent heeft de commissie de diensten voorgehouden bij te willen dragen aan de voortgang van hun plannen en niet alleen te rapporteren over wat er nu weer niet behaald is.

Het Ministerieel overleg
Het in de samenwerkingsregeling voorziene instrument van bijsturing op bestuurlijk niveau (het ministerieel overleg) heeft in het proces van de plannen van aanpak niet goed gewerkt. Niet alleen is het succes van dit forum sterk afhankelijk van de twee partijen in het overleg, ook regeringswissels in beide landen droegen niet bij aan krachtige besluitvorming.
Het was daarom vooral aan de voortgangscommissie om gebruik te maken van haar onafhankelijke positie en goede relaties met alle partijen om als oliemannetje op te treden en zaken te bepleiten en verder te brengen. In bijzondere gevallen moet het bestuurlijk niveau optreden. Een dergelijke situatie deed zich voor in het voorjaar van 2013.
In de gevangenis was de situatie ontstaan dat de functies in de directie en het managementteam praktisch onbezet waren waardoor iedere vorm van leiding ontbrak. Het gezag was volkomen afwezig en de invloed van gedetineerden nam sterk toe; de situatie in de gevangenis werd onhoudbaar. Het bracht de commissie ertoe een zogenaamde brandbrief

te zenden aan het ministerieel overleg. Daarop volgde een spoedoverleg met de minister-president en de meest betrokken ministers dat uitmondde in een taskforce op SG niveau die besluiten van ministers over dit onderwerp moest uitvoeren. Daarop werd onder andere een nieuwe directie benoemd en gekwalificeerde medewerkers geworven. Dat opende de weg naar een verbetering van de situatie.

5. Aanbevelingen

A. De commissie adviseert het ministerieel overleg de plannen van aanpak van het KPC en de SDKK als afgerond te verklaren.

B. De commissie dringt er bij de minister van justitie op aan het rechtspositiebesluit politie zo spoedig mogelijk vast te stellen.

C. De commissie beveelt aan de leiding van de politie en de gevangenis voor de operationele taken van hun bedrijf voldoende mandaat te verstrekken voor personele en financiële zaken.

D. De commissie adviseert de minister-president te blijven streven naar de invoering van wetgeving die meer recht doet aan het evenwicht dat er tussen de overheid en de vakbonden moet zijn bij veranderingen in de overheidsorganisatie

.

****